



## **Riktlinjer vid eventuell fjärr- och distansundervisning i gymnasieskolan för att undvika trängsel i kollektivtrafik.**

### **Förslag till bildningsnämndens beslut**

1. Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut om riktlinjer vid eventuell fjärr- och distansundervisning i gymnasieskolan för att undvika trängsel i kollektivtrafik tillstyrks.
2. Utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör fattar beslut om fjärr- eller distansundervisning utifrån förordning 2020:115, 11b§ och nämndens riktlinjer.

### **Ärende**

Från och med augusti kommer gymnasieskolorna åter att bedriva undervisning i skolans lokaler men ungdomar som ska åka till sina gymnasieskolor riskerar att öka belastningen på kollektivtrafiken. Därför beslutade regeringen 16 juli 2020 att det är möjligt att under vissa förutsättningar kombinera undervisning på plats i skolans lokaler med fjärr- eller distansundervisning (förordning 2020:115). Fokus för åtgärderna är att begränsa smittspridningen av corona/covid-19. Bestämmelsen ger en huvudman för en gymnasieskola möjlighet att göra begränsade undantag från skollagen för att kombinera närundervisning med distansundervisning.

En förutsättning för att skolor ska få använda bestämmelsen är för närvarande att det behövs för att på grund av att lärare eller elever inte är eller har varit närvarande i skolenhetens lokaler därför att de i fråga om sin egen personliga situation följer eller har följt föreskrifter, allmänna råd eller rekommendationer från Folkhälsomyndigheten som avser sjukdomen covid-19 (11a§) alternativt för att undvika trängsel i kollektivtrafiken (11b§).

Förslaget till beslut avser en reglering av hanteringen av 11b§. Hanteringen av 11a§ sker utifrån individuell bedömning av respektive rektor.

Enligt förordningen ska huvudmän kunna anpassa utbildningens utformning, omfattning eller förläggning för att lärare och elever ska kunna följa Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd för covid-19 som rör kollektivtrafiken och andra allmänna färdmedel. Det innebär för närvarande att de som reser kollektivt bör hålla avstånd till varandra och följa anvisningar i

kollektivtrafiken och i andra allmänna färdmedel. Innan bestämmelsen används ska huvudmannen vidta åtgärder inom ramen för det ordinarie regelverket, till exempel genom att anpassa schemalaggningsen.

---

Beslutsunderlag:

Riktlinjer vid eventuell fjärr- och distansundervisning i gymnasieskolan för att undvika trängsel i kollektivtrafik, (sep extra nämnd -20)

PM om åtgärder i gymnasieskolan för att undvika trängsel i kollektivtrafiken

## Bakgrund

Det finns en möjlighet för skolans huvudman att besluta om åtgärder för att elever och lärare ska kunna följa Folkhälsomyndighetens föreskrifter, allmänna råd eller rekommendationer som rör kollektivtrafik och andra allmänna färdmedel. Om det är nödvändigt kan huvudmannen anpassa utbildningens utformning, omfattning eller förläggning. Folkhälsomyndigheten rekommenderar också för närvarande social distansering samt att var och en följer anvisningarna i kollektivtrafik och i andra allmänna färdmedel.

Huvudmannen ska först ha vidtagit åtgärder inom ramen för det ordinarie regelverket som att till exempel anpassa schemaläggningen innan undantag från de ordinarie skolförfattningarna kan göras. Om en gymnasieskola har en stor mängd elever som åker med kollektivtrafiken i rusningstrafik för att kunna närvara i skolan enligt sitt schema, trots att skolan har anpassat schemaläggningen, får skolan till exempel kombinera undervisning i skolans lokaler med distansundervisning. Den här bestämmelsen är en möjlighet för huvudmännen – inte en skyldighet. Det är inte en rättighet för elever att få ta del av undervisning på distans.

Det kan vara fråga om att det exempelvis kan antas uppstå stor trängsel i de allmänna kommunikationerna i storstäder om många gymnasieelever ska ta sig till skolan samtidigt med tunnelbana eller spårvagnar i rusningstrafik. Det kan också vara en fråga om att det kan antas uppstå trängsel i kollektivtrafiken i glesbygd om bussar har mycket låg turtäthet. Elever kan då bidra till att resenärer kommer att trängas med varandra och då ökar risken för smittspridning. Därför måste det ske en anpassning utifrån de lokala förhållandena och undervisningen kan till exempel utformas så att distansundervisning ges under rusningstrafik och närundervisning övrig tid på dagen. När det gäller distansundervisning bör huvudmannen överväga om det är lämpligt att bedriva sådan undervisning med hänsyn till elevers olika förutsättningar och behov, till exempel när det gäller elever i en socialt utsatt situation och vissa nyanlända elever. Om en gymnasieskola har många elever som åker med kollektivtrafiken och en stor mängd elever, som trots att skolan har anpassat schemaläggningen, måste åka med kollektivtrafiken i rusningstrafik för att kunna närvara i skolan enligt sitt schema, får skolan till exempel kombinera undervisning i skolans lokaler med distansundervisning. Den här bestämmelsen öppnar för en möjlighet för huvudmännen, inte en skyldighet. Det är inte en rättighet för elever att få ta del av undervisning på distans.

## **Aktuell lagstiftning och information**

Gymnasieskolan återgår till undervisning i skolans lokaler

Gymnasieskolorna har öppnat för undervisning i skolans lokaler igen sedan den 15 juni 2020. På det här viset får gymnasieskolor och vuxenutbildningen möjlighet att planera för höstterminen och i den mån det behövs ställa om och anpassa sommarens och höstens kurser och aktiviteter. Om gymnasieskolan erbjuder lovskola ska den bedrivas i skolans lokaler.

Bakgrunden till att Folkhälsomyndigheten tog bort rekommendationen om distansundervisning är att de har konstaterat att barn och unga bara blir sjuka i mindre utsträckning, att de generellt har milda symptom om de blir sjuka och att de generellt heller inte smittar andra barn eller vuxna. De flesta barn som blivit sjuka har smittats av en vuxen, visar Folkhälsomyndighetens rapport.

De som arbetar inom gymnasieskolan har inte diagnostiserats med covid-19 i högre utsträckning än andra yrkesgrupper. Utifrån det epidemiologiska läget och det aktuella kunskapsläget anser Folkhälsomyndigheten att det är rimligt att gymnasieskolan återgår till ordinarie verksamhet vid terminsstarten i höst. Men det är viktigt att skolorna vidtar åtgärder för att minska smittspridning, till exempel genom att:

- Undvika att samla större elevgrupper om det är möjligt
- Undvika trängsel
- Förlägga verksamhet utomhus när det är möjligt
- Erbjuder goda möjligheter att tvätta händerna.

## **Redan vidtagna åtgärder och anpassningar för att minska trängsel i kollektivtrafiken**

De kommunala skolorna vidtar följande åtgärder:

- Anpassning av schema för start av skoldagen som sprids ut tidsmässigt mellan kl. 8-9
- 30-40% av eleverna har starttid som är efter kl. 8.10 för att undvika trängsel när det är som flest resande i kollektivtrafiken
- Information och dialog med eleverna på varje enhet om alternativ till att använda kollektivtrafiken
- Beredskap för ytterligare anpassningar av schema och organisation

- Beredskap för att lektioner behöver genomföras via distans- eller fjärrundervisning

### **Linköpings kommun vidtar följande åtgärder som riktar sig till alla elever på gymnasieskolor i kommunen:**

- Informationskampanj som uppmanar till att använda alternativ till kollektivtrafiken tillsammans med Östgötatrafiken
- Information på kommunens hemsida och andra digitala kanaler
- Kontinuerlig dialog med Östgötatrafiken för att följa upp konsekvenser i kollektivtrafiken

I nuläget bedömer de kommunala skolorna tillsammans med Östgötatrafiken att ovanstående åtgärder är tillräckliga. Det är dock mycket svårt att bedöma om vidtagna åtgärder kommer att ge rätt effekt då det i en klass generellt går elever som är spridda geografiskt både inom och utom kommunen. I första hand ska anpassning av schema och organisation göras och distans- och fjärrundervisning ska vara en sista åtgärd.

Åtgärder skall vidtas enligt Skolverkets råd och vägledning när distansundervisningen i gymnasieskolan upphör.

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/att-tank-pa-nar-distansundervisningen-i-gymnasieskolan-upphor>

### **Förslag till bildningsnämndens riktlinjer vid eventuell fjärr- och distansundervisning i gymnasieskolan för att undvika trängsel i kollektivtrafik**

*Om det behövs för att huvudmannen ska kunna anpassa utbildningens utformning, omfattning eller förläggning för att lärare och elever ska kunna följa föreskrifter, allmänna råd eller rekommendationer från Folkhälsomyndigheten som avser sjukdomen covid-19 och som rör kollektivtrafiken och andra allmänna färdmedel (förordningen 2020:115) gäller följande:*

- Elever i årskurs 1 och 3 ska så långt som möjligt ha undervisning i skolan.
- Eleverna ska så långt som det är möjligt ha hela skoldagar i skolan och merparten av kursen ska genomföras i skolan.

### **Samråd**

Samråd har skett med avdelningschef gymnasieskola/vuxenutbildning som tillstyrker förslaget.

**Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om  
medbestämmande i arbetslivet**

Förhandling enligt § 11 har skett den 25 augusti 2020. Förhandlingen avslutades i enighet.

Utbildnings- och  
arbetsmarknadsförvaltningen

Anders Jolby

Beslutet skickas till:  
Alla gymnasieskolor  
Kommunledningskontoret